

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 1 av 10

3) Hovedtrekk i Afrikas historie før 1850

Historien om Afrika har vært preget av en lav befolkning over store områder. Det er også en historie om isolasjon. Frem til år 600 og innførselen av kamelen har Afrika i liten grad vært i kontakt med andre deler av verden. Isolasjon og lav befolkningstetthet ser vi ofte på som dårlige forutsetninger for velst. Så hvordan oppsto det stater på dette kontinentet? Og hvordan endte de? Ett annet spørsmål jeg vil ta opp er hvordan slavehandelen påvirket Afrika? Og konsekvensene av disse? Jeg vil derfor se hvordan akrefate samfunn ble til stater, og deretter se på virlningene. Deretter vil jeg ta for meg slavehandel, med virlninger av denne. Dette er to aspekter som har preget den afrikanske historien før 1850.

Akrefate samfunn har betydningen som hodeløse samfunn i den forstand at det var styrt av ottesamfunn og ikke en sentral styringsmakt. Hvert ottesamfunn ble styrt av en lokal jordprest som hadde som oppgave å rase at kontakten med de lokale gudene ble opprettholdt.

Denne jordpresten hadde kontakt med de andre jordprestene i området. Blant disse jordprestene var det en som hadde større prestisje enn de andre. Den opprinnelige stammen, eller stammen som alle de andre sprang ut av, hadde flere myter og fortellingen knyttet til seg enn de andre. Det vil ikke si at jordpresten for den første stammen hadde overherredømme, men var først blant likemenn. Så hvordan kunne en stat oppstå her?

Rundt 600-tallet ble ~~innført~~ i Afrika kamelen innført i Afrika. Det var nå mulighet for handelsmenn nord for Sahara å krysse ørkenen, enn det hadde vært med hest.

* I Denne oppgaven vil Afrika ^{bl}bullet i betydningen Afrika sør for Sahara

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 2 av 10

Disse handelsmennene krysset Sahara for å bytte til seg blant annet salt og slaver. På veien hadde de et behov for beskyttelse og en trygg ferde. Handelsmennene gikk da til den lokale jordpresten for beskyttelse i sitt område. I bytte mot beskyttelse fikk jordpresten våpen, metaller og hester. Fordeler ingen av de andre stammene fikk. Jordpresten hadde dermed midler til å samle enn her rundt seg, som han brukte til å ta over nærliggende områder. Dette ble en snøball-effekt der jordpresten fikk mer våpen for beskyttelse av handelsmennene, og jordpresten kunne ta over store områder. Jordpresten styrte til slutt så store områder at han ikke kunne bli betegnet som en jordprest, men en konge.

Hvordan kunne den nye kongen sikre seg lojaliteten til de nye områdene? Kongen hadde tre valg. Den første var å inngå eldeskap inn i det lokale samfunnet. Enten selv, eller sin familie, og dermed knytte blodsbånd. Den andre var å innføre en ny religion som opphøyet ham til sakral konge. Islam og kristendommen var i så måte gode religioner som støttet en konge. Den siste var å innføre et byråkrati som ikke hadde tilknytning til det lokale samfunnet. Ett eksempel kunne være å ha slaver i viktige posisjoner, i stedet for de lokale. Disse slaverne hadde da ikke tilknytning til de lokale, men kongen.

Hvordan gikk det i hovedsak med disse statene? Først så er det en forskjell mellom de tropiske og skogklede områdene, og savannen. De tropiske delene var vanskeligere å ferdes over og jordbruket produserte lite. Det var derfor få ressurser for å opprettholde et statlige

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 3 av 10

institusjoner som er nødvendige for å opprettholde en effektiv stat. Siden det var vanskelig å ferdes i slike områder hadde kongen i praksis kun kontroll over ett mindre område. Det var lettere i savanneområdene der kameler og hester gjorde det lettere å ferdes og kreve inn tribut.

Det var allikevel andre problemer. Siden det har kommet frem at det var lav befolkning og mye jord, hadde ikke kongen full spillerom for å øke tributten. Hvis tributpresset ble for stort, forflyttet bare bondene til ett annet område utenfor rekkevidde av kongens tributinnkrevere. En annen effekt er at det var lite jord førte til at behovet for grenser ikke var en pressende sak. Det var derfor heller ikke et behov for å forbedre infrastrukturen og sikre grensene i tilstrekkelig grad med for eksempel de europeiske statene. Statene befestet seg derfor ikke og sto ikke like sterkt.

Måten å føre krig på var heller ikke like andre steder i verden. Et nederlag, var et totalt nederlag. I stedet for at vinneren bygget på seieren ødela han hele det tapende riket. Det var derfor lite å bygge og utvikle seg på.

Det Staten kunne ikke bare forsvinne på grunn av eksterne årsaker som krig, men også interne konflikter. Det var få av de afrikanske statene før 1850 som hadde en fastsatt tronfølgerordning. Derfor var det ofte kamper mellom sønnene etter kongens død.

Som i dag var Afrika også den gang preget av stor

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 4 av 10

varme. Sammen med ^{dette} avskoging førte til erosjon og forbitning av jorden. Når produksjonsgrunnlaget forsvant, var det ikke mulig å kreve tribut. Dermed var det ikke midler for en stat.

For å trekke nettet sammen og se tilbake i oppgaven så vi at handel var en årsak ~~for~~ forutsetning for statsdannelse i Afrika. ~~Men det var~~ Det kunne også være dens fall, eller rettere sagt mangelen på det. Når saltgruvne ble tomme eller handelsmenn flyttet uten utenfor riket til en afrikansk konge, ser vi at disse statene forsvant og nye oppsto langs den nye uten. Dette ser vi er tilfellet med mange av de vest-afrikanske statene før 1850, der handelsrutene og de store statene flyttet seg østover.

Dermed ser vi at statene i Afrika før 1850 ikke har hatt den samme positive graden som statene som ble dannet i blant annet Europa og Kina.

Dette fører oss videre i den afrikanske historien med hendelser som har preget Afrika, og ~~da~~^{no} i negativ grad. Slavehandelen påvirket Afrika i negativ grad. For å se nærmere på slavehandelen vil jeg ta for meg tre forskjellige typer av slavehandel, og deretter se på fire slavetyper. Deretter blir det konsekvensene av slavehandelen i Afrika.

Den første typen slavehandel er den Trans-sahariske. Den varte fra 600 etter Kristus og frem til 1900, så er etter at vår periode slutter. Det er Den Trans-sahariske går som navnet tilsier over Sahara. Slavene endte da i Nord-Afrika og Midtøsten i stor grad. Det er anslått at ca. 13-15 millioner slaver ble eksportert på denne måten.

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 5 av 10

Det er allikevel vanskelig å anslå ett fast antall fordi slavene hadde like hudfarge og ytre trekk som gjør skillet mellom eier og slave vanskelig. Disse slavene ble også ofte assimileret inn i familien, og i noen tilfeller ble kunne det forekomme giftermål på tvers av slave og familien.

Den andre formen for slavehandel er den øst-Afrikanske. Denne handelen ble styrt av Oman arabere i land som blant annet dagens Tanzania. Slavene ble ført fra innlandet ut til plantasjer lokalisert på kysten. Noen av disse ble også ført ut i det indiske hav og opp til Midtøsten. Det er anslått at det var ca. 3-5 millioner som var slaver i denne formen. Også her er det vanskelig å anslå på grunn av mangelen blant annet tapstall fra innland til kyst.

Den siste formen for slavehandel er den som folk flest forbinder med slavehandel, den Trans-atlantiske. Denne handelen skjedde i tre bølger. Den første skjedde i Middelhavet ca. år 1000 e.kr. Det ble opprettet plantasjer i Middelhavet for sukker. Dette var arbeidskrevende og hardt arbeid. Sammen med en tankegang om at arbeid var ille å leve, men døden. Arbeid, og dermed hardt arbeid, ble derfor forbeholdt de laveste klassene. Det var derfor etter denne tankegangen fornuftig og rett at slaver skulle gjøre dette harde arbeidet.

I 14/55 flyttet disse plantasjene til Atlanterhavsøyene, blant annet Madeira. Nå var det en enkel måte å importere slaver fra Vest-Afrika

Det neste steget kom etter at Kolumbus hadde gjort det tilgjengelig Amerikanske kontinent tilgjengelig for europeerne

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 6 av 10

i 1492. Nå var det store områder, som i europeernes øyne, lå utnyttet. Det er i dag anslått at ca 11-13 millioner ble slaver i den Trans-atlantiske slavehandelen. Også her så er det vanskelig å fastslå ett svar. Det er vanskelig å beregne hvor mange liv som gikk tapt fra innland til kysten. Det var også tapstall ~~er~~ i overfarten over Atlanteren. Selv om det alltid ble etterstrebet å ha flest mulig ilive, på grunn av profit, døde ca. 10-15% i overfarten i 1700e.kr. Det siste punktet er at slaveeierne betalte skatt for slaverne. Derfor var det mange slaveeiere som undro for lavere skatt. Av alle slaverne som ble transportert over Atlanterhavet havnet 50% i Brasil, 43% i Mellom-Amerika og Karibien, og 7% i Sørstatene i USA.

Argumentasjonen europeerne førte for å bruke av slaver, var at slavehandel var en naturlig del i ~~de~~ de afrikanske samfunn. I dag ser vi allikevel at denne argumentasjonen ikke holder vann. Det var først når muslimene og de kristne kom fra 600 og utover at dette ble utbredt. Dermed var det ikke bare sann at når europeerne kom så var det naturlig for det afrikanske folk, og etterspørsel kun ville føre til økt produksjon.

Det var ikke bare tre typer slavehandel, men også tre ~~ta~~ slavetyper. Den første var øtteslaven. Den er ofte knyttet til den trans-sahariske slavehandelen, der slaven var en del av familien. Disse slaverne hadde visse rettigheter, og kunne bli behandlet like ille som på plantasjene. De kunne i noen tilfeller oppnå samme status som yngste sønn.

~~For~~ En annen type var plantasjeslaver. Dette er formen som ble brukt i den Trans-atlantiske slavehandelen.

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 7 av 10

Her ble slaverne behandlet som kveg, uten rettigheter. Det var også en distinkt forskjell mellom slave og slaveeier i hudfarge.

Den siste formen er statsslaver. Her ble slaverne satt i viktige posisjoner for å knytte byråkratiet nærmere kongen enn lokalsamfunnet. Dette så vi blant annet når kongene skulle sikre lojalitet i sitt nye rike i blant annet de afrikanske statene for 1850.

Selv om slaveri var utbredt fra 600 og frem til den ~~fra~~ Trans-atlantiske slavehandelen, var det ikke vanlig med plantasjeslaveri slik europeerne utførte det under den Transatlantiske plantasjeslaveriet. Vi ser også at slaveri ikke var vanlig før 600, når de kristne og muslimene kom.

Hva var så konsekvensene av slavehandel i Afrika? Det første vi kan se på er den demografiske betydningene. Da må vi skille mellom øst- og Vest-Afrika. I Vest-Afrika kan vi anslå at ~~det~~ befolkningen kunne vært ca. dobbelt så stor som den er i dag hvis det ikke hadde forekommet slaveri. Befolkningen i vest har allikevel ølet siden år 600. Dette er på grunn av at statene i Vest-Afrika ~~reduserte~~ regulerte slavehandelen, og ikke bedrev vordrift. En annen faktor som spiller inn var at polygami var utbredt og akseptert i denne regionen. De fleste slavefangeme var ute etter unge og sterke menn. Derfor var det fortsatt en stor andel kvinner som kunne føde barn igjen. Behovet for mange menn var derfor ikke prekært, og de kunne greie seg med ett mindretall av menn. En siste faktor som spilte inn i Vest-Afrika var innførselen av nye og næringsrike planter, som

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 8 av 10

potet og mais. Som silret næringsrik og lett tilgjengelig mat.

Vi kan derimot se nesten det motsatte i Øst-Afrika. Her ble det ille regulert i slavehandelen, og det ble var utbredt rorndrift. Det er anslått at en måtte fange 50 folk for å få 1 slave. Det vil ikke si at 49 gikk fri, men at 49 døde fra slavefangsten begynte til de endte på en plantasje. Derfor ser vi blant annet at den allerede lave befolkningen i Øst-Afrika som har vært i nedgang.

Politiske konsekvenser førte i første omgang til ølet sentralisering. Blant annet i de statene som hadde slavehandlet som en eksport mulighet. Disse statene forsvant når slavehandelen minsket og forsvant i slutten av vår periode, 1800-1850. Dette førte til ølet ustabilitet, og de aksepterte samfunn hadde mistet matet under sentraliseringen.

De økonomiske konsekvensene fikk sitt utspill at blandt annet de unge og sterke mennene var bortført. Dette belastet de gjenværende med mer og hardt arbeid. I tillegg så satset statene på eksport av slaver, som ^{en} kortsigelig økonomisk løsning, i stedet for å satse på andre næringer, for eksempel jordbruk. I det lange løp ser vi at dette forsterket den politiske ustabiliteten når statene forsvant.

Vi kan også ta med psykologiske virkninger slavehandelen hadde på lokal befolkningen. Både den konstante frykten for å selv bli tatt som fange, eller egen familie. Det vil også være en pågjennning å ha familie som

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 9 av 10

er bortført. Sænn og uvisshet om sliebuen til en nær slektning eller venn. Kan vi gå ut ifra må ha vært en stor belastning.

For å begynne å oppsummere ser vi at Afrika har vært preget av en lav befolkningstetthet og isolasjon i stor grad frem til år 600 e.kr. Det var når denne isolasjonen ble brutt at det skjedde en større sentralisering enn før, når handelsmenn krysset Sahara. Det oppsto en snøballeffekt når den lokale jordpresten fikk midler fra handelsmennene til å sentralisere og danne en stat. Vi ser allikevel at disse statene ikke sto like sterkt i sammenligning med europeiske stater og kinesiske dynastier. Blant annet fordi det var vanskelig å ferdes og kontrollere store områder. Behovet for grenser var ikke like nødvendig på grunn av store jordareal å ta av. Krig førte til total ødeleggelse, uten noe å bygge videre på. Interne konflikter kunne føre til oppsplitting. Eller de økologiske betingelsene gjorde det vanskelig å ha ett effektivt jordbruk som profit grunnlag. Når handelsrutene flytter eller slavehandelen forsvinner, faller disse statene. Noe vi også ser som en politisk konsekvens når den transatlantiske slavehandelen aftar.

Slavehandelen har også andre konsekvenser ved at det skjer demografiske endringer. Blant annet i Øst-Afrika der befolkningen var i nedgang pga rovdrift. Mens Vest-Afrika allikevel hadde en økning, pga regulering, polygami og nye plantesorter. Slavehandelen slutt fikk også konsekvenser for mange av de afrikanske statene. Befolkningen som ble igjen ble preget av mangelen på unge og

Emnekode : Hi-100
Kandidatnr. : 3205
Dato : 3/12-14
Ark nr. : 10 av 10

sterke menn, i tillegg til psykologiske belastninger.

Det siste som jeg vil peke på var at slavehandelen ikke var vanlig for muslimene og de kristne kom. Det var heller ikke vanlig med plantasjeslaveri for den siste fasen i den Trans-atlantiske slavehandelen.

Dermed har den Afrikanske historien for 1850 vært preget av acefale samfunn for den store isolasjonen ble brutt. Fra 600 til 1850 ekr. var historien preget av statsdannelser og slavehandelen.